

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FUGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: esütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489. sz. — — — Helyközi telefont 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELOS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTALAJDOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona

Mungó-ragaszkodás a további jó élethez.

A miniszterelnök ösztönzése.

A munkapárt választójogi bizottságának e hónap 13-án tartott gyűlésén Lukács László olyan nyilatkozatokat tett, amelyek a szókimondás terén rekordot állítanak.

Pirulj Royer-Collard, mert te már csak egy nagy kertelő vagy Lukács Lászlóhoz képest; az emléked elvesztette a legszókimondóbb embert megillető dicsfényt; csakhogy te szókimondó voltál akkor is, amikor nyaktilók álltak a háttérben, most pedig nemlevéghető nyakakról, hanem csak elveszthető kerületekről volt szó.

Bárkinek bármilyen legyen a pártállása lehetetlen, hogy azt az egyet ne hitte volna, hogy ha a választói jogot kiterjesztik ez azért történik, mert a választók nagyobb száma igazabban fogja képviselni az ország akaratának irányzatát, mint ahogy a kisebb számú szavazók képviselték.

Afelett elágazhatnak a vélemények, hogy ez milyen irányban, milyen kautélák mellett és milyen arányban történjék; de arról eddig senki nem almodott, hogy a választói jog kiterjesztésének nem az lenne a célja, amit az imént jeleztem.

Lukács László azonban elmondta, hogy van egyéb cél is, amelyhez képest bővebben, vagy szűkebben kell mérni a választói jogot. Az egyik cél a hatvanhetes alap fentartásának biztosítása, a másik a kormányzat folytonosságának előmozdítása, más szóval a most hatalmon levő párt és kormány uralma folytonosságának előmozdítása.

Azért, hogy Lukács kijelentésének más értelmet tulajdonítani ne lehessen, ő maga füzte hozzá azt a magyarázatot, hogy a kormányzat kontinuitása azt jelenti, hogy „rövid időközökben ne váltaozzanak a kormányzaton ellentétes irányzatok.”

Ez a magyarázat éles világitást vet a választójogi javaslat minden érthetetlen és a józan felfogással több helyen egészen ellentétbe helyezkedő intézkedéseivel. A cél tehát az, hogy egy nagy alapelv: a hatvanhetes alap fentartása biztosíttassék és a negyvennyolcas alapelv felé irányított fejlődés örök időkre kizárassék.

Legyen bármilyen az ország zömének az irányzata, kívánna bár ismét az ország abszolút többsége legalább csak azt, hogy a hatvanhetes alapnak azok a részei valósíttassanak meg, amelyek a negyvennyolcasával azonosak (ilyen például az ország közigazdasági függetlensége), ez a kívánság is mindörökké megvalósíthatatlan legyen és így az alkotmányosság teljessége soha sem érvényesülhessen.

Arra nem gondolt Lukács, hogy a hatvanhetes alapot nem a választói

jog mibenvolta veszélyezteti, hanem az az irányzat, mely Bécsben új erőt nyert s amely a hatvanhetet fokozatosan visszacsínálni igyekszik.

Ami pedig a kormány irányának kontinuitását illeti, ebben nem volt hiány 1867-től 1906-ig és az akkor létrejött rövid megszakítás után egész a mai napig sem. De itt nem a kormányirányzatról van szó, hanem a most hatalmon lévő kormányról és pártjáról. Ennek a fenmaradását kell a javaslatnak megvédelmezni beláthatatlan időközökig. Más szóval a javaslatban benne kell foglalítani mindannak, ami a választások eredményét teljesen a kormány akaratától teheti függővé.

Erre vonatkozólag csak egy példát hozok fel ezzel az alkalommal, minthogy az egész javaslat bírálatát a szövetségelt ellenzék bizottsága a nyilvánosság előtt el fogja végezni. Ha nem volna oly szomorú a dolog és nem volna oly részszá a fogás; ha nem mutatná ki foly világosan azt, hogy most már minden tartózkodás nélkül fittyet hányhatnak a nemzet véleményének és érzelmeinek, valóban fel kellene kacagni annak az elbűsségnek a hallatára, hogy ezentúl, ha majd a választásoknál a törvénysértések a választás meghiusítását okozták, vagy érvénytelené nyilvánítását (megsemmisítés) vonhatták maguk után, az illető közegek négyezer koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetettnek. Ime mily olcsóvá és mily biztossá tétetik az ellenzék kiirtása! Tegyük fel, hogy kétszáz kerületben győzne az ellenzék, ha a választási elnökök oly törvénysértéseket nem követnének el, melyek magukkal vonják a választás meghiusítását. De ők a törvénysértéseket minden habozás nélkül elkövetik, a választások meghiusulnak és a bűnösök elveszik büntetésüket; a kormány és pártja pedig összesen nyolcszáz ezer korona költséggel kétszáz ellenzéki kerületben meghiusítja az ellenzéki választásokat. Ez, ha eddig lehetséges is volt, sok millió költség árán volt elérhető; most azonban csekély nyolcszáz ezer korona lesz az egész áldozat.

Azt mondod talán, édes magyarom, hogy a kormány és pártja ilyesmit nem mer megtenni, mert ez erkölcsi lehetetlenség lenne?

Sokkal nagyobb erkölcsi lehetetlenségnek tűnt volna fel előtted és mindenki előtt még csak egy év előtt is az, hogy a képviselőház elnöke a Ház egy negyedrészt karhatalommal dobáltassa ki és hogy soha meg nem szavazott javaslatok a főrendiházon átmenjenek, királyi szentesítést nyerjenek és mint az ország törvényei a törvénytarban szerepeljenek.

Utóvégre, ha a törvény kimondja, hogy ezért meg azért a vétségért, ez meg az a büntetés jár, ha a vétkező megkapta a büntetést, elég lett tőve a törvény rendelkezésének és nyugodtak lesznek a munkapárti lelkiismeretek.

Egy bolond törvény nyomán nyolcszáz ezer korona bírság fizetésével ki lesz irtható kétszáz ellenzéki képviselő, mily nagyszerű gondolat! Legyünk készen arra, hogy ezzel az általános választásoknál találkozzunk. Lukács öszintén bevallotta, hogy mindenre kész azért, hogy személye és pártja számára megtartsa a kontinuitást, pártjának tagjai pedig a maguk egészségére kiisszák a már amúgy is csordultig megtelt poharat.

Éjjeli tivornyák a cukrászdában.

A kir. járásbíró teleplezése.

(Saj. tud.) Hétfő reggel van. Irásztelomon postai feladókönyv, benne a „Székely-Udvarhely” múlt évi 72. száma és egy idézés bűnügyben, amely a székelyudvarhelyi kir. járásbíróhoz reggel 8 órára kötelességemmé teszi a megjelenést.

Megjelentem, mert ha elmaradok, a büntető parancsban már kirótt 20 koronákat feltétlenül behajtják rajtam, sőt nem-fizetés esetén, talán fogságba is hurcolhatnak azért a nagy bűnért, mivel a fennebbi lapszámot a marosvásárhelyi kir. ügyészség nem kapta meg; noha én postakönyvvel igazolom annak pontos elküldését...

Nyolc órákor tehát a járásbírósnál voltam. Ott azt az értesítést nyertem, hogy a tárgyalás majd csak 9-kor kezdődhetik, mert a járásbíró ur is meg van idézve a rendőrséghez 8 órára.

Mit csináljak? Egy órán át a hivatalba várni nem akartam. Elmentem tehát érdeklődőnek a rendőrség tárgyalására...

A rendőrségnél sokan voltak. Éppen akkor kezdődött a tárgyalás. Dr. Ferenczy Béla kapitány teljesítette a rendőrbírói funkciót abban a kényes ügyben, melynek panasza: Dr. Gaál Ferenc kir. járásbíró és neje, akik családjukkal együtt Ernszt György cukrászata felett az emeleti lakást bérlék.

A panasz tárgya az, hogy a cukrászda valóságos éjjeli tivornyák helye. Így gyakran a kir. járásbíró és családja egész éjszakán át nem bír e miatt pihenni. Előbb békés uton igyekezett rendet teremteni, majd panaszára a rendőrség tiltotta a zenélést. Egyideig türelhető nyugalom volt. Később azonban s különösen február 2-án és 4-én úgy ordítottak, ahogy a torkukon kifért. Különösebb büntetést a panaszos most sem kíván, csupán azt kéri, hogy a rendőrség akadályozza meg a csendzavaró tivornyázás folytatását. Tóth János rendőrré, mint tanura hivatkozik, akit éjszaka lakására felhívott és ott állapította meg vele, hogy mennyire hallatszik a lárma a lakásban.

A cukrász és rendőrök tagadják az eseteket. Erre a kíméletes Dr. Gaál bíró végre kijelentette, hogy adatai vannak arra, miképp a cukrászdában valóságos kártyabarláng ütötte fel tanyáját, sőt a rendőrök is látták a kártyázást. A rendőrök ott isznak, holott nem inni, hanem a hazard-játékosokat kellene kinyomozniok. Vízkereszt napján, a templomba menetelkor is folyt a tivornya.

Aspirin-Tabletták
(A Kétszeműt Áldalomcsillapító szer)

műek,

bevé-

essék

oda.

érelnet-

torozója

y vissza-

x; a szé-

gyűjűt

ügyeit

l fakadó

ttel vé-

zi. Min-

gaz szé-

kerkölcsi

n maga

köteles-

volna te-

athatósan

atni az ő

a „Szé-

udvarhely“-t.

Ezt mindenki tudja, csak a rendőrök nem akarják tudni. Megkérdezte a cukrásztól: igaz-e, hogy egyik éjszakai tivornyázás után bocsanatot kérni járt hozzá úgy ő, mint a tivornyázó ur ember, akit megnevezni nem akar? Igaz-e, hogy azt mondotta Ernszt cukrász, ha a rendőrséggel kikezd és magára haragítja, akkor üzletét becsukhatja?

Dr Szabó Gyula kir. pénzügyi titkár, a másik szomszéd lakót, tanuként szintén kihallgatták, aki emlékszik arra, hogy egy alkalommal a cukrászda előtt botrányos verekedés volt. Hangos beszélgetést, zsongást és énekelést többször hallott a lakásában, mely különben zárt falal van elkülönítve, tehát ablak vagy más nyílás nincs közvetlen a cukrászda felé.

Ernszt György cukrász azzal védekezik, hogy neki iparengedélye van cukrászatra és kávéházra, valamint korlátolt italmérésre. Ebből él, lopni nem mehet, sem nem csalhat, mert akkor épen a kir. járásbíró ur fogja lecsuktatni. Vendégeit mindig csendes-ségre inti, de azt megakadályozni nem képes, hogy egyik-másik el ne kurjantsa magát, különösen a késő éjjeli órákban... Egy sereg tanura hivatkozik, — köztük első sorban a cigányzenészekre és a tivornyázó vendégeire — hogy neki milyen igaza van. Azonban a kapitány az érdekelt tanúk kihallgatását — mellőzi és a határozatot majd ezután fogja meghozni.

Az elmondottakban reá akartunk mutatni arra, hogy milyen állapotok között van nálunk, Székelyudvarhelyt az egyetlen cukrászda.

A cukrász azt állítja, hogy másképp megelni nem tud.

A közönség pedig azon az állásponton van, hogy a cukrász iparos, aki nem csak ehető cukrászati árukat, fagyalokat és befőtteket készít, hanem a finomabb tésztaemlék disztésével is kitűnik. A cukrászati mesterség a középkorból származik, amikor az olasz udvaroknál először nevelték a különleges szakmára az embereket; a cukrászat különben Magyarországon, mint a sütőipar egyik ága, képesítéshez van kötve s úgy a fővárosban, mint a nagyobb vidéki városokban a fejlődés szép fokára emelkedett. Egyes fővárosi cukrászok edességei, nevezetes kiviteli cikkeket képeznek. (Lásd Pallas Nagy Lexikona.)

Hol keressük tehát az igazságot!?

Dr Gaál Ferenc járásbírónak feltétlenül igaza van abban, hogy békés családi nyugalomát jogosult a törvény kényszerével is megvédelmezni. Viszont a közérkölc; szempont is mellette, az ő részén áll.

A cukrász mindenestre cukrász-iparos kellene maradjon és nem egyszersmint kávé és italmérő is. Mert hiszen a dohányfüstös sütemények bizony legkevésbé sem izletsek; így mondják azok, akik azokat kénytelen-kelletlen fogyasztani szokták. Miután pedig a cukrászat képesítéshez kötött ipar, tehát más nem üzheti, tessék a rendőrhatalommal, mint a közegészségügy közvetlen fórumával ennek minden vonalon érvényt szereztetni. A hatóság pedig követelje meg, hogy külön, kizárólag e célra szolgáló helyiségben tartsák és szolgáltatassák ki a cukrász süteményeket.

Különben Székelyudvarhelyt nagy hiba és az összeség s általában a közérdek rovására esik az a rossz szokás, hogy egyik a másik mesterségébe kontárkodik. Mindegyik azt az elavult közmondást követi, hogy: „a jó boltban minden van”. Ebből meg igen gyakran az következik, mikép éppen az nincs, ami a saját szakköréhez feltétlenül oda tartozik.

Szakma szerint kellene berendezkednie minden üzletnek és akkor a közönség sem kérdezősködnék annyiszor, ven-e ez vagy az?

Szóval a latin közmondással élve: Csizmadia ne tovább a kaptafánál!...

Ha ez így lenne, akkor a cukrász sem panaszkodnék és egyéb dolgok is másképp lennének. Azt azonban mi is tagadjuk, hogy egy jól vezetett cukrászat Székelyudvarhelyt orgiák nélkül is — ne prosperálhatna.

Panama és panamista.

Tekintetes királyi törvényszék!

Én úgy értelmezem a panama fogalmát, — mondotta Dr Vázsonyi Vilmos a Déry—Lukács pör első napján — hogy minden közéleti visszaélést, amelynek anyagi vonatkozása van, minden illegitím (törvénytelen, jogosulatlan) vagyoni előnyt, amelyet másnak juttatunk, mint annak a jogi személynek, amelyet a közéletben képviselünk: panama... és mindenki, aki ilyen bűncselekményeket elkövet, vagy ezekben részes: — panamista...

Erre a törvényszék válasza így szól:

Panamista tehát az, a ki állásával vagy megbízatásával visszaélve, a közérdek és a magánérdek megsértésével tiltott módon egyrésztől magának vagyont szerez, másrésztől pedig ennek az egyéni vagyonszerzésnek eltitkolása okából tudatosan közreműködik abban és megengedi azt, hogy ilyen vagyonszerzéshez más is hozzájusson, még pedig köz- vagy magánérdeknek feltüntetett, valójában azonban rejtett magáncélok szolgálatában...

— Magyar Köztársaság. Megjelent Dr Nagy György politikai folyóiratának a Magyar Köztársaságnak februári száma. E számnak vezércikke Dr Nagy Györgynek „Feltámadunk” című cikke, amely miatt az ügyészség alkotmányos államforma megtámadásának vétsége címén sajtóperet indított s a szegedi esküdtszék február hó 5-én tartott fő tárgyalásán Dr Nagy Györgyöt felmentette. A folyóirat februári számának nagyértékű cikke Dr Kalmár Antal tanulmánya a választójogról, melyben számszerű adatokkal, megdönthetetlen érveléssel bizonyítja, hogy a Tisza—Lukács féle választójogi törvényjavaslat egyenesen a szinmagyar érdeket sérti, a szinmagyar elem politikai befolyásának gyengítésére irányult. Dr Kalmár Antal cikke a nagytudású publicistának egyik legértékesebb alkotása. Hasonló nagyértékű Jánosy Zoltán debreceni ref. papnak cikke, melyben kritikai bonckés alá veszi a rendőrhatalom azon eljárását, hogy a köztársasági alakuló gyűléseket betiltják. A tudás súlyos fegyverzetével jelenik meg e cikkben a debreceniek messzehírű prédikátora s cikkének értékét növeli az a választékos, finom stílusművészet, mellyel gondolatait formába önti. Jánosy Zoltán az Országos Köztársasági Pártnak alelnöke és a köztársasági eszmék hirdetője és terjesztője terén elvülhetetlen érdemeket szerzett. Korniczky Dezső a budapesti pártszervezet titkára „Magyar szó Bécsben” cím alatt irt cikkében a magyar hyperlojalitásra mutat rá. Dr Ormos Ede „A királyság története” cím alatt irt cikkében teljes szellemi felfegyverzettségben jelenik meg s e cikkével is fényes bizonyítást adja annak, hogy mint publicista Magyarországon a legelső köze tartozik. A Magyar Köztársaság februári száma részletesen számol be a debreceni, makói és szegedi köztársasági pártszervezetek megalakulásáról. A debreceni párt elnöke Jánosy Zoltán, a makói Dr Espersit János és szegedi pedig Dr Lévy Ferenc. A köztársasági hírek rovatából országos érdeklődésre tarthat számot az, hogy az olasz köztársasági párt nevében Dr Marineli olasz országgyűlési képviselő üdvözlő

levelet küldött a magyar köztársasági párt-nak s levelében gyönyörű szavakkal fejtegeti a magyar és olasz barátságának történelmi jelentőségét. Rámutat arra, hogy a nagy olasz agitátor: Mazzini József a magyar nemzet megváltójával, Kossuth Lajossal az emigrációban együtt dolgozott s a két nagy szellemóriásnak gigászi munkája a dicsőségnek örök sugarait hinti a magyar és az olasz nemzet történetére. Megírja, hogy az olasz köztársasági párt egyik országgyűlési képviselő tagja által fogja magát képviseltetni az 1913. évi április hó 14-én M. k. tartandó közgyűlésen. A Magyar Köztársaság februári számában verseket irtak: Radványiné Rutkai Emma, Portik Andor, Rudnyánszky Gyula és Dr Király Péter. A Magyar Köztársaság ára egy évre 10 korona, egyes szám ára 1 korona s kapható a kiadói hivatalban Hódmezővásárhelyen, Nemes Ármán hódmezővásárhelyi könyvkereskedőnél.

A nagy per véget ért?

Oh nem; most fog még igazán kezdődni az a nagy per, melyet Lukács László miniszterelnök Déry Zoltán volt államtitkár orsz. képviselő ellen a független bíróság előtt indított. Hétfőn és kedden folyt a tárgyalás a budapesti büntető törvényszéknél. Balghy György volt az elnök. Szavazóbírák: Langer Jenő, a vádtanács elnöke és Kállay Miklós tiszvári bíró. A vádhatóságot Sélley Barnabás főügyési helyettes képviselte. Védők: Dr Vázsonyi Vilmos, Dr Gonda Henrik és Dr Horváth Emil báró.

Hétfőn, az első nap Dr Vázsonyi védő terjesztette elő a kétségtelen bizonyítékok egész halmazát. Körvonalazta a panamát. Állította és bizonyítani kívánta, hogy a Magyar Banktól választási célokra három üzletkötés fejében Lukács László négy millió nyolcszáz ezer koronát kapott. A kereskedelmi Múzeum szubvencióját 140,000 koronáról 215,000 koronára emelték. Az osztályorszájatekből, különféle mesterkedések révén, az állam mindössze 2 millió 400,000 korona jövedelemhez jut, holott Ausztriában most 20 millióra tervezik a bevételt. Majd a zalatnai Lukács-féle állami házakkal foglalkozik és súlyos bizonyítékokat terjeszt elő minden oldalról Lukács László miniszterelnök ellen.

Az ügyész a bizonyítást korlátozni kéri. A válaszok és viszonzások után az elnök a tárgyalást másnapra halasztotta.

Kedden d. e. 9 órakor folytatták a tárgyalást óriási érdeklődés mellett. A bíróság a bizonyítást csak a zalatnai házvásárra engedte meg. A többi vád bebizonyításától a védelmet elzárta. Erre Vázsonyi semmi-ségi panaszt jelentett be és többek közt így szól: Itt nem kis apacs dolgokról van szó, hanem milliókról, az ország becsületéről. Egy hang a közönség köréből: — Igaza van. — Ki mondta? — szól az elnök. — Éu Úrmánczy Nándor. Az elnök Úrmánczyt kiutasítja a tereméből. Úrmánczy távozóban ezt kiáltja: — Ilyen bírákkal nem is érdemes egy teremben ülni. Elnök: — Vigyázzon magára. Vázsonyi védő: Ügyvédi becsülemre mondom, hogy akkor, midőn az ország becsülete forog kockán, nem hittem, hogy a bíróság a valódiság bizonyításától elzárkózzék. Miután meg vannak fosztva attól, hogy állításait bebizonyítsák, amaga és társai nevében leteszi a védői tisztelet s felszólítja Déry Zoltánt, hogy ő se védje magát egyetlen szóval sem. Erre a védők a hallgatóság lelkes éljenzésétől kísérvé, eltávoztak.

Majd Sélley ügyész rövid, hatástalan vádbeszéde és hosszas várakozás után az elnök kihirdette a törvényszék ítéletét, mely szerint Déry Zoltánt becsületsértésben bűnösnek mondja és ezért 1 hónapi fogházra és 400 K pénzbüntetésre ítéli. Déryt a közönség éhatalmazn éljenzi.

Az ítélet villámgyorsan terjedt el. Andrassy Gyula gróf és Justh Gyula mélyen le-sújtó nyilatkozatot tettek a bebizonyított mi-nem engedett panamára vonatkozólag.

Az ellenzéki képviselők a legnagyobb felháborodással tárgyalják a nagy pört, mely még csak ezután fog kezdődni.

— **Megismételt vádak Lukács miniszterelnök ellen.** Andrassy Gyula, Apponyi Albert és Zichy Aladár grófok e hó 18-án kelt nyilatkozatukban átveszik Désy Zoltán összes vádpontjait s azokat Lukács Lászlóval szemben — a bíróság ítélezése után is — fön-tartják. Elvárják, hogy állításaikért tör-vényes felelősségre vonassanak. Az el-lenzék intéző bizottságát Kossuth Fe-renc ma délelőttre összehívta.

Méhészet.

Udvarhelyvármegyei Méhészegyesület Elnökségétől.
37—1913. szám.

MEGHÍVÓ

Az Udvarhelyvármegyei Méhészegyesület folyó évi március hó 4-én (kedden) d. u. fél-három óratól kezdődőleg Székelyudvarhelyen, a vármegyeház tanácskozó termében tartja 1912. évi beszámoló

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT,

melyre az egyesület tagjait, valamint a méhé-szet iránt érdeklődőket tisztelettel meghívja az Elnökség.

TÁRGY:

1. Elnöki megnyitó, tartja Lányi Imre elnök.
2. Az egyesület 1912. évi működéséről be-számol Gál Imre titkár.
3. Évi zárszámadásokat bemutatja Lőrinczi Béla pénztáros. Ezzel kapcsolatban a számvizsgáló bizottság jelentése.
4. Az értékesítő osztály beállításáról a kiküldött bizottság javaslatait előterjeszti Szabó Antal biz. tag.
5. Az 1913. évi költségvetés tárgyalása.
6. Tisztújítás és a választmány '13-ának ki-sorsolása. Új választmányi tagok választása, Kisorsolt tagok újra választhatók. (Alapsz. 36. §.)
7. Tavasz munkák a méhesben címmel elő-adást tart Demeter Miklós mátsfalvi közs.) tanító, vál. tag.
8. Indítványok. Alapszabály 31. §. értelmé-ben indítványok a közgyűlés előtt 4 nappal az egy-l. elnökségéhez írásban benyújtandók Székelyudvarhely, 1913. febr. 16-án.

Jegyzet. Közgyűlés előtt d. u. 2 óratól kezdődőleg a vármegyeház kistermében vál-tilás tartatik. Kérjük a vál. tagokat e gyű-lésen résztvenni

Közvetlen a közgyűlés után a Bar-kóczy Albert vendéglőjében közös vacsora lesz. Egy teríték ára 2-40 K. Jelentkezések a közgyűlést megelőző napig a titkárhoz kü-lendők. Tisztelettel kérjük a férfi és nő tagokat egyaránt, sziveskedjenek a közös vacsorára feltétlen eljönni. Méztésztről az egyesület női tagjai gondoskodnak.

A számvizsgáló bizottság folyó évi márc. 1-én veszi vizsgálat alá az egyesület pénztárát. Esetleges tagdíj hátrálék a kelle-metlenségek elkerülése végett e napig ki-egyentelendő. Tagdíj hátrálék postai uton Lőrinczi Béla egy-l. pénztárhoz, lakik Szé-kelyudvarhelyen Kossuth-utca 66. szám, küldendő.

— **Növegyleti közgyűlés.** A székelyud-varhelyi jótékony növegyleti évi rendes közgyűlése e hó 23-án (vasárnap) a vár-megyeház emeleti kistermében fogja meg-tartani. A közgyűlésen az egyesület vezető-sége beszámol a múlt év eseményeiről, a titkár, pénztárnok jelentést tesz, kérvénye-ket és esetleges indítványokat is tárgyalnak.

Fontos mozgalom a népelelmezés terén.

Sokat beszélnek mostarában arról, hogy a közelelmezés minden irányban megdrágult. A városok lakóinak konyhakerti szükségletei ellátása tekintetében is általános a panasz, csodálatosnak látszik tehát, hogy a magyar földmivelésügyi kormányzat csak az utóbbi években kezdett akciót abban a tekintetben, hogy a konyhakerti szükségletek ellátására olyan jól bevált bolgárrendszerű zöldség-ter-melő telepek létesítését előmozdítja.

Bizonyos csodálkozással kell ezt a kér-dést ismételtelen napi rendre hoznunk, mert megállapíthatjuk, hogy nem annyira a veze-tőkben volt a hiba e kérdés elhanyagolása tekintetében, mert hiszen gazdatestületeink is régóta mozgolódtak ily irányu kertészeti telepek létesítése körül, azonban mindig sik-ertelenül, mert a magyar földmunkás ért-hetetlenül és megfontolhatatlanul nem volt kapható ily kertészkezésre.

Különös jelenség ez, de tényleg a ma-gyar gazdálkodó és földmivelő nép, külön természetrajzához tartozik ennek a huzódo-zásnak megoldása, melyet legközvetlenebbül maga a földmivelésügyi kormányzat is akkor tapasztalt, amidőn a Dunántulon megalaki-tott legelső ilyen bolgárrendszerű kertészet-hez keresett résztvevőket.

Igen tekintélyes tanukra hivatkozhatunk, midőn megállapíthatjuk azt a tény, hogy az első ilyen kezdeményezéshez jóformán kö-téssel kellett fogni a vállalkozó zöldség-ter-melő munkás családokat, holott a földmive-lésügyi kormány áldozatkészségéből ugyan-csak előnyös feltételekkel lettek szerződötve. Most már azonban ugylátszik, a jég meg van törve és az ország minden vidékén foglal-koznak azzal a gondolattal, hogy ilyen zöld-ségtermelő telepeket létesítsenek. Erre az újabb fölbuzdulásra ugylátszik, egy igen szo-moru körülmény adott biztatást és pedig az, hogy a mostani bulkáni háboru következté-ben az ősszel igen sok ilyen bolgárrendszerű kertészet munkásai vonultak ki az országból és siettek a harcra; igen sok helyen még fáradtságos munkájuk gyümölcsét is betaka-ritatlanul és értékesítetlenül hagyva és így magától kínálkozott egyes vidékeken az, hogy a bolgárrendszerű zöldségtermelő munkások elvonultával, a magyar zöldségtermelők foly-tassák azok megkezdett munkálatait.

Ez a körülmény is egy kissé furcsa vi-lágot vet a mi közállapotainkra, amikor a magyar földmunkás csak akkor kapható to-vábbi munkára, ha a hozzá szükséges be-fektetést már más megcsinálta, de már most ennek erkölcsi helyességéről, vagy helytelen-ségéről nem vitatkozunk, hanem közgazda-ságunk érdekében adjuk ki a jelszót, hogy a bolgárok által megkezdett munkát igenis magyar termelőkkel folytassuk és fejlesz-tessük.

Előljár e téren a földmivelésügyi mi-niszterünk is, aki szivesen és készséggel tá-mogatja az erkölcsi testületeket és különö-sen a városokat ilyen zöldségtermelő tele-pek létesítésében, most még csak az van hátra, hogy a gazdatársadalmi testületek, a vármegyei gazdasági egyesületek, a külön-féle gazda-körök vezetői is vessék fel tár-saik körében ezt a gondolatot és esetleg szervezzék konyhakerti termelő szövetsé-geket, hiszen e téren nemcsak a földmive-lésügyi miniszterium, de a Magyar Gazda-szövetség is készséggel és örömmel támo-gatja munkálkodásukat.

A kertészet ezen ágának felkarolása mondhatnánk a legjövendősebb gazdasági foglalkozás, amint a bolgár kertészeknek Magyarországból hazaküldött százezrei iga-zolnak, mert hiszen ezen termelési ág mű-velése a legkevésbé kockázatos, a piac pe-

dig a termelés értékesítésére mindenütt ön-ként kínálkozik.

Gazdatestületeinken mulik, hogy a vi-szonyok következtében adott jelenlegi legal-kalmasabb helyzet a konyhakertészet fellen-dítése ügyében az ország közgazdasági és népelelmezés érdekében sikeresen kihasznál-tassék.

HIREK.

— **Dr Heltai Ferenc főpolgármester.** Dr Heltai Ferencet, az okládi kerület orsz. képviselőjét Budapest főváros törvényható-sága főpolgármesterének választotta. Az ok-ládi kerület mandátuma tehát gazdátlanná vált. Dr Ugron Gábor nyug. főispán, a Kossuth-párt marostordai kiváló vezére-gyénisége — mint sajnálattal értesülünk — a jelöltséget nem vállalja el.

— **Új bankigazgató.** Az Agrár Takaré-kpénztár Részvénytársaság XVI. évi rendes közgyűlése e hó 23-án tartja meg Maros-vásárhelyt. Ez alkalommal fogják betölteni Tauszik B. Hugó helyét is. Az új vezér-igazgató bíbárcfalvi Bodor Pál, a Magyar Agrár- és Járadekbank eddigi cégvezetője, tehát vérbeli székely ember lesz. Működése ele minden oldalról nagy reménységgel te-kintsenek. Igazi szakember és hivatva van kiváló elődének méltó utódaként helyét meg-állapítani.

— **Olosó és jó táplálék.** A hal emész-tetősége tárgyában egy boroszlói tudós: Rosenfeld újabban érdekes tanulmányokat tett. Laboratóriuma két praktikánsán végzett természetes emésztési kísérleteket marha-hussal és tengeri hallal. Az eredmény az volt, hogy a tengeri hal a fehére nyag-cserére nézve a melegvérű állat húsvál teljesen egyenértékű, a hagsavképződés a halételes napokon a kísérletezők egyikénél felényire apadt. Egyiküknél erőmérési pró-bákat is tettek a Mosso-féte ergograph-fal s ezek ugy a hal, mint a hústáplálék mel-lett egyforma izomerőt mutattak, mindezek folytán a kísérletező arra a megállapodásra jutott, hogy a haltáplálék a marhahussal teljesen egyenlő tápértéket képvisel ugy a polgári életben, mint a sporttal foglalkozók-nál s a hadseregnél és tengerészetnél is... (Jó Egészség.)

— **A nemzeti zászló megsértése.** Szé-gyen pirja borítja arcunkat és eléggé súlyos szavakat nem találunk annak a botrányos csinytevésnek méltó elítélésére, amely Szé-kelyudvarhelyt, a tősgyökeres székely anya-városban e hó 17-ikére virradólag megtör-tént. Vasárnap este a polgári önképző- és segélyző egyesület a Budapest-szálló színház-teremben műkedvelői előadást s azután tánc-vigalmat tartott. A bejáratához kitűzték a címeres nemzeti zászlót. A mulatság vége felé aztán valami éretlen suhancok a zászló rudját közepben letörték és énekszó mellett a bordélyház felé elvitték. A közbotrányt keltő büntény miatt a kör vezetősége jelentést tett a rendőrkapitánysághoz, mely a nyo-mozatot a jó madarak kézrekerítésére meg-indította.

— **Erdélyrészi orsz. kirakóvásárok** febr-uár 21-én Arudbánya, 22-én Kiskend, Nagyborosnyó, Óradna, 24-én Borsá, Fel-vinc, Gyergyóalfalu, Köröspatak, Nyaradsze-veda, Szék, Székelykeresztur, Szerdahely, 26-án Dös, Székelyudvarhely, 27-én Szilágy-nagyfalu.

— **A Népevelési Egyesület ünnepélye.** Báró Eötvös József kultuszminiszter, Székely-udvarhely város díszpolgárának emlékünne-pélyét tartja e hó 22-én, szombaton d. u. 5 órakor kezdődőleg a vármegyeház dísztermé-ben az Udvarhelyvármegyei Népevelési Egyesület. Nagyszabású ünnepély lesz. Nagy érdeklődés mutatkozik minden irányban s a tanítói kar is teljes számban felvonul.

Eternit pala a jelenkor legtekélyesebb tetőfedőanyaga.

Eternit pala működik kívül szilárd, ruganyos, csekély súlyu, fagymentes, tűzbiztos és vihartálló.

Eternit pala évek óta használatban van mint tetőfedő anyag mindenütt, még a legkedvezőtlenebb éghajlati viszonyok között is fényesen bevált, ott is hol más tetőfedőanyaggal semmi kép sem lehetett boldogulni.

Eternit pala könnyűségénél fogva kiválóan alkalmas szalma, bádoggá kátránylemezzel tetők átfedésére, mert nem igényel erősebb tetőszerkezetet.

Eternit pala fedések javításmentesek.

Eternit pala jelenlétekeny szigetelésénél fogva nyáron hűvösebb más fedésnél s ezért gazdasági épületek fedésére is rendkívül alkalmas.

Eternit fedéseket vállal:

JAKOBOVITS ARTHUR

fiókja

SZÉKELYUDVARHELY,

Bethlen-utca 42. sz.

és szívesen szolgál tetősíkrakozatok beküldése ellenében díjmentesen költségvetéssel.

Hirdetés az üzlet lelke! Hirdetés nélkül nincs forgalom! HIRDESSEN tehát a „Székely-Udvarhely“-ben

Milliók

használat

Köhögés

rekedtség, hurut és nyálkásosság, göres és hörharut ellen

KAISER-féle

mell-karamellákat

a „három fenyővel.“

6050

közjegyzőleg hitelesített bizonyítvány orvosok és magánzóktól a biztos eredményt igazolják.

Kiválóan kellemes ízű bonbon! Csomagokban 20 és 40 f-ért, dobozban 60 f-ért. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, valamint: ZSETKÉY JÁNOS gyógyszerésznél Homoródszentmárton község.

Lakást keresek.

Székelyudvarhelyt, lehetőleg a Kossuth-utcában vagy közelében két szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakást keresek március 1-ére, esetleg április 24-től. Cím e lap kiadóhivatalában.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőné.

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Sok betegséget megelőz, s ha otthon önmagán is segíthet az **ÉLET KÖNYVE**

állandó házi orvos módszerével. — Posta-utalvány szelvényen azonnal rendelje meg. — Három koronáért bérmentesen küldi a „Székely-Udvarhely“ 48-as politikai székely újság kiadóhivatala Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

NE FELEDJE EL! Három koronáért önmaga és családtagjai életét is a haláltól megmentheti.

Hogy bizonyos legyen az ember, hogy csakugyan a valódi Aspirin-t kapja, mindig Aspirin-Tabletta formában kell, hogy kérje. Ezek eredeti csomagolásban, 1 üvegcső 20 fehérgyöngyű tablettával K. 1.20-ért kaphatók. Minden egyes tablettán rajta van az Aspirin szó.

Függelékben nyom. Friedr. Bayer & Co. Eleuthen und Uerlertusen D. Mulheim am Rhein.

Aspirin-Tabletták

+ NŐK +

A havibaj zavaránál vegye azonnal az én orvosilag ajánlott „Japan“ menstruációs csöppjemet, ezerszeresen beváltak. Óvakodjon utánzatoktól. Üvegje 8 korona vánmentes, diszkrét, előzetes beküldés, vagy utánvét. Medizinversad R. Schneider Berlin 251, Grelstr. 34. Egy nő írja: Kérek megint 2 üveget a híres csöppekből, nagyon megvagyok elégedve, már két nap mulva kiválóan hatnak.

ÉRTESETÉS.

Üzlet átalakítás miatt

a raktáraimban levő összes férfi és nőidivatárucikkek, készruhák, cipők, fehérneműek, kalapok, terítők, függönyök stb. árát tetemesen lezállítottam s így ritka alkalmu bevásárláshoz módot nyujtok a mélyen tisztelt vevőközönségnek. Ezen alkalmat most tessék felhasználni.

Tisztelettel:

Szenkovits János Utóda.

Csekély 2 koronáért egész éven át olvashatja a Székely-Udvarhely 1848-as függetlenségi politikai újságot — társaságban. Kérjen azonnal mutatóvány-számot és fizessen elő e vérbeli székely lapra. Nyílt, őszinte, bátor s ha szük-

Meghívók

— névjegyek, eljegyzési és esküvői jelentések, valamint bármiféle nyomtatványok gyorsan, előnyösen beszerezhetők Betegh Pál könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetéből Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz.

ség: kérlelhetlen ostromozója bármely visszaélésnek; a székelység ügyeit szívből fakadó szeretettel védelmezi. Minden igaz székelynekerkölcsei és önmaga iránti kötelessége volna tehát hathatósan támogatni az ő lapját: a „Székely-Udvarhely“-t.